

*Traktatit Rg Culu 3.1.2014
PUSU ONKAO*

KalamatKalle I -hanke

Loppuraportti

28.3.2013

Pudasjärven kaupunki

Mirja Savolainen ja Jari Jussila

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

15. 07. 2013

Dnro POPELY *2119/3520-2011*

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Sisällysluettelo

1. Hankkeen toteuttajan nimi.....	3
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus	3
3. Yhteenveto hankkeesta	3
4. Raportti	4
4.1. Hankkeen tavoitteet	4
4.1.1. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on	4
4.1.2. Hankkeen tavoitteet	4
4.2. Hankkeen toteutus	4
4.2.1. Toimenpiteet.....	4
4.2.2. Aikataulu	6
4.2.3. Resurssit.....	7
4.2.4. Toteutuksen organisaatio	7
4.2.5. Kustannukset ja rahoitus.....	7
4.2.6. Raportointi ja seuranta (kokoukset, ohjausryhmätyöskentely)	7
4.2.7. Toteutusolelutukset ja riskit	7
4.3. Yhteistyökumppanit.....	8
4.4. Hankkeen tulokset ja vaikutukset.....	8

1. Hankkeen toteuttajan nimi

Pudasjärven kaupunki
Varsitie 7
93100 Pudasjärvi

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Nimi	Kalamatkalle I
Hankkeen numero	13753
Ohjelma	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013
Toimintalinja	Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen
Toimenpide	Matkailuelinkeinojen kehittäminen

3. Yhteenveto hankkeesta

Kalamatkalle hankkeessa keskityttiin kalastusmatkailun toimialan perusasioiden, tuotteiden ja eri toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen lijoen kalastusalueella. Hankkeessa kartoitettiin merkittävimmät lijoen kalastusalueella sijaitsevat kalastuspaikat, joita voidaan hyödyntää kalastusmatkailussa ja matkailijoille suunnattujen tuotteistettujen pakettien kokoamisessa.

Valituista kohteista tehtiin kohdekuvaukset (tuotekortit), jotka liitetään nettiin www.iijoki.fi -sivulle. Kohdekuvaukset sisältävät mm. seuraavia asioita:

- lupien myyjät
- kalastus-/osakaskunnan esimiehen yhteystiedot
- kohdekuvaus kalastajalle
 - o luontainen kalasto
 - o mahdolliset istutukset
 - o kalastuskausi
 - o sallitut kalastusmuodot/pyydykset
 - o rajoitukset
 - o rauhoitusalueet
 - o alamitat
- kohteeseen pääsy/kulkeminen
- kohteessa olevat rakenteet (esim. tulistelupaikat, laavut, telttapaikat, veneen laskupaikat)
- lähialueen palvelut (esim. kaupat, majoituspaikat, huoltoasemat, ohjelmistopalveluyritykset)

Kalastuspaikkojen mielikuvamarkkinointi toteutettiin ilmasta otetuilla panoraamakuvilla, joita netin käyttäjät voivat pyöritellä ja tarkastella omalla näytöllä. Kuvat tullaan esittämään sivustolla:

<http://www.yritysosas.com/iijokikalastusmatkailukohde/>.

Yrittäjien toimesta räätälöitiin ja koostettiin valmiita kalastusmatkailun paketteja, jotka on valmiiksi hinnoiteltu. www.iijoki.fi -sivulla kootaan otsikkotason tietous näistä paketeista ja varsinaiset tuotekuvaukset löytyvät tuotepaketteja tarjoavien yritysten sivuilta. Hinnoittelussa huomioitiin se, että myös mahdollinen välittäjätaho saa tuotteestaan itselle oman osuutensa.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

4.1.1. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Kalamatkalle -hankkeessa tehtiin Pohjois-Pohjanmaan Matkailustrategiaa 2006 - 2013 tukevaa kehitystyötä. Matkailu on yksi Pohjois-Pohjanmaan merkittävimmistä toimialoista. Sen tunnetuimpiin ja vetovoimaisimpiin alueisiin kuuluu merenranta-alueet (Oulu- Kalajoki) ja Koillismaa. Matkailukohteet tarvitsevat ympärivuotisen toiminnan vahvistamiseksi matkailijoita kiinnostavia vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksia sekä niihin liittyviä palveluita. Pohjois-Pohjanmaan Matkailustrategian 2006-2013 arvion mukaisesti maakunnan eri alueilla tulisi edelleen kehittää alueelle jo syntyneitä matkailukeskuksia ja kehittää mm. niiden toimintaa tukevaa toimintaympäristöä. Erilaisten matkailuvetovimatekijöiden osalta tulisi mm. laatia teemapohjaisia kehittämisohjelmia asiakkaan tarpeiden mukaisesti räätälöityine tuotteineen ja palveluineen. Edellä mainituilla toimenpiteillä voidaan pienentää matkailupalvelujen ajallisia sesonkivaihteluita sekä lisätä matkailijoiden viipymää lomapaikkakunnalla. Edelleen strategiassa korostetaan matkailukeskusten verkottumista ympäristöalueen muiden toimijoiden kanssa.

Kalamatkalle -hankkeessa tehtiin matkailua tukevaa perustyötä, jonka tulokset on hyödynnettävissä "Vaelluskalat palaavat lijokeen"-hankkeen aikaansaannosten kanssa. Hankkeessa tehdään alueellista yhteistyötä Koillis-Suomen kalastusmatkailun kehittämishankkeen kanssa.

4.1.2. Hankkeen tavoitteet

Hankkeessa lisättiin kalastusmatkailun kilpailukykyä koostamalla yrityksille/toimijoille yhteiset laatuksiteerit ja nostamalla alueen kalastusmatkailutarjonta netin kautta löydettäväksi. Hanke toteutettiin siten, että sekä omatoimimatkaajat (omatoimikalastajat) että ohjattuja kalastukseen liittyviä paketteja hyödyntävät matkaajat löytävät lijoen kalastusalueella tarjolla olevat kalastusmatkailukohteet.

Hankkeessa tuotettiin kalastukseen liittyvää markkinointimateriaalia. Pääpaino oli sähköisen markkinointimateriaalin tuottamisessa. Alueen yrittäjät voivat hyödyntää markkinointimateriaalia omia palveluita kehittäessään ja tarjotessaan. Tähän liittyen hankkeessa järjestettiin tuotteistamiskoulutus alkusyksyllä 2012. Sähköisten markkinointimateriaalien rinnalle tuotettiin tulostettavia kalastuspaikkakohtaisia infopaketteja sekä tulostettava aluekartta A3:n kokoisena.

Hankkeen yhtenä merkittävänä osatavoitteena oli toimijoiden välisen vuoropuhelun lisääminen. Kalavesien haltijoiden, kyläyhdistysten edustajien ja alueen matkailu- ja muiden yrittäjien käyttöön viriteltiin selkeät markkinointikanavat ja toimintamallit, joita he voivat hankkeen jälkeenkin hyödyntää tarjotessaan omia tuotteitaan ja palveluitaan matkailijoiden käyttöön (www.iijoki.fi -sivu).

4.2. Hankkeen toteutus

4.2.1. Toimenpiteet

4.2.1.1 Myytävät kalastusmatkailutuotteet

Myytävä kalastusmatkailutuote koostuu useasta eri osa-alueesta, kalastuspaikasta ja siellä olevista rakennelmista (laiturit, laavut, mahdolliset veneenlaskupaikat), majoituksesta, opastuksesta, mahdollisesta

ruokailusta, huoltoasemien palveluiden hyödyntämisestä sekä mahdollisesti muista oheispalveluista. Yritys- ja yhteistyötahojen tapaamisissa koostettiin näitä asioita samanlaiseen muottiin (mm. kalastuspaikkakohtainen tuotekortti). Hankkeessa luotiin mm. laadulliset perusteet, mitä asioita esitetään kalastusmatkapakettien järjestäjille sekä omatoimimatkailijoille. Matkapakettien koostamisessa otettiin huomioon MEK:in määrittelemiä laatuksiteereitä.

Hankkeen aikana vesialueen omistajille ja muille yhteistyötahoille suunnattuja kokouksia ja tapaamisia pidettiin noin 50 kertaa. Ohjausryhmä tapaamisia oli kolme ja ohjausryhmän sähköpostikokouksia/-hyväksytyksiä oli myös kolme kertaa. Alueellisten yhteistyötahojen kanssa pidettyjä palavereita oli kaikkiaan kymmenkunta.

Hankkeeseen sitoutuneiden yrittäjien kanssa käytiin tiedonvaihtoa puhelimen välityksellä ja kalastuksen tuotepaketteja tarjoavien yritysten kanssa pidettiin tapaamisia saman pöydän äärellä kaikkiaan vajaat kaksikymmentä kertaa.

Vesialueen omistajien kanssa sovittiin tarkemmat heitä koskevat hankkeen aikana tehtävät toimenpiteet - kullekin mukaan lähteneelle vesialueelle tehtiin matkailijoita varten lyhyt yhteenveto alueen kalastukseen liittyvistä perustiedoista (ns. kalastuspaikkakohtainen tuotekortti). Tämä tuotekortti toimii laatuksiteerinä, kun jatkossa koostetaan asioita yhteen. Nämä valmiiksi koostetut kalastuspaikkainfot toimivat hyvänä tietolähteenä omatoimimatkailijoille. Joukossa on järvi-, joki- ja koskikalastuskohteita. Nämä kalastuspaikka infot palvelevat myös alueen matkailuyrittäjiä. Koostettujen kokonaisuuksien ympärille kehitettiin muutamia majoituksen sisältäviä kalastusmatkailutuotteita. Lisäksi hankkeessa nostettiin esiin puolen kymmentä opastuksen sisältävää kalastusmatkailutuotetta.

4.2.1.2. Markkinointi ja tiedotuskanavat

Hankkeen yhtenä tavoitteena oli markkinoida lijoen kalastusalueita valtakunnallisesti laajemminkin. Tämä toteutettiin messujen avulla. Hankkeen puitteissa osallistuttiin messuille - Helsingin matkamessuilla 19.1. - 21.1.2012 ja 17.1. - 20.1.2013 sekä Tampereen perhomessuilla 13.4. - 14.4.2012. Tampereen perhomessuilla mukana oli hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja Pudasjärven perhokalastajien puheenjohtaja Mika Niskasaari. Hanketta ja aluetta esiteltiin myös valtakunnallisilla 11.-13.2.2013 kalastusaluepäivillä ja 8.-10.3.2013 GoExpo vapaa-ajanmessuilla.

Koska hankkeessa päätettiin keskittyä hankkeen ohjausryhmän ja hankkeen rahoittajan hyväksymänä sähköisten markkinointikanavien hyödyntämiseen, hankkeen projektipäällikkö osallistui hankkeen puitteissa kahteen sähköisen markkinoinnin koulutustapahtumaan. Hankkeessa luotiin sähköinen markkinointikanava <http://www.yritysopas.com/iijokikalastusmatkailukohde>, joka toimii alueen sähköisenä yleisesittelynä. Tässä on hyödynnetty uutta tekniikkaa eli nettipohjaista panoraamakuvien näytöllä pyörittämismahdollisuutta. Tämä markkinointikanava korvaa perinteisen paperisen alue-esitteen.

lijoen vesistöalueen nettisivut www.iijoki.fi toimivat tietojen koosteportaalina. Sivuilta löytyy kalastukseen liittyvät perustiedot, mm. kalastuspaikkakohtaiset infot, alueen yleiskartta, tarjolla olevat kalastusmatkapaketit ja osakaskuntakohtaiset perustiedot. Kalastuspaikkojen ja alueen palvelun tarjoajien sijainnin esittämisessä on hyödynnetty Google maps-karttapohjaa. Varsinaiset kalastusmatkapakettien sisällöt on kerrottu toimijoiden omilla nettisivuilla. Näin ne tulevat pidettyä paremmin ajan tasalla kuin mitä ne olisivat ulkopuolisen tahon ylläpitämiä. Lijoen kalastusalueen hallitus huolehtii www.iijoki.fi -sivustolla olevan perustiedon ylläpidosta.

4.2.1.3. Alueellisen toimijaverkoston kehittäminen

Hankkeen aikana järjestettyyn tuotteistamiskoulutukseen osallistui vesialueen haltijoita ja yrittäjiä. Vesialueen haltijoiden ja alueen majoitusyrittäjien yhteistyön tuloksena saatiin mm. luotua majoitukseen sisältyvä kalastuslupakäytäntö Pärjänjoen virkistyskalastusalueelle.

Hankkeen yhtenä merkittävänä lopputuloksena voidaan pitää sitä, että hankkeen aikana aktivoitiin lijoen kalastusalueen toimijoita, jotka voivat toimia paikallisoppaina - mm. Oulun seudun perhokalastajien puheenjohtaja ja hänen verkostonsa, Syötteen alueen kalastuskunnan puheenjohtaja sekä Syötteen alueen ohjelmapalveluyrittäjä. Paikallisoppaan palveluiden hyödyntäminen tulee nousemaan erityisen merkittävään rooliin, kun jatkossa keskitytään kansainvälisen kalastusmatkailun kehittämiseen. Hankkeen tulokset ja koosteet tulevat palvelemaan Jyrkkäkosken alueelle muuttavaa uutta yrittäjää, joka tulee tarjoamaan omille jo valmiina oleville myyntikanaville kalastusmatkailupaketteja. Kyseinen taho tulee olemaan erittäin merkittävässä roolissa tulevaisuudessa koostettujen kalastusmatkailupakettien tarjonnassa myös ulkomaalaisille asiakkaille. Jyrkkäkosken uuden yrittäjän myötä olemassa oleva kalastusmatkailua tarjoava verkosto tulee laajentumaan Pohjois-Suomeen. Heillä on jo ennestään kalastusmatkailutoimintaa Virroilla ja Ruovedellä.

Hankkeessa saatiin aikaan toimijoiden välistä vuoropuhelua. Merkittävänä kehitysaskeleena tällä saralla voidaan pitää hankkeen aikana käynnistettyä Syötteen kalakortin tuotteistamista. Metsähallituksen vetämänä aloiteltiin yhteistyö 10 eri vesialueen omistajan välillä yhteisluvan saamiseksi Syötteen alueelle. Yhteisluvan konkretisoituminen käytäntöön asti tulee olemaan merkittävä tekijä, kun Syötteen alueen kesämatkailuun keskittyvät yritykset jatkossa miettivät omien palveluiden sisältöä – tulevaisuudessa Syötteen alueen yksi kalastuslupamaksu helpottaa matkailijoille suunnattujen palveluiden kehittämistä.

4.2.2. Aikataulu

Hankkeen toiminta-ajaksi muodostui 1.10.2012 – 31.3.2013. Hankkeen käynnistyttyä myöhässä hankeaikaa jatkettiin alkusyksyllä 2012 kolmella kuukaudella. Tämän lisäksi hankkeeseen haettiin tammikuussa 2013 kahdeksan viikkoa jatkoaikaa, johtuen projektipäällikön käden loukkaantumisen seurauksena koituneesta kahdeksan viikon tauosta hankkeen etenemisessä. Näin hanke aika ulottui maaliskuun 2013 loppuun saakka.

Hankkeeseen mukaan otetut tarkemmin kuvattavat kalastuspaikat valittiin huhtikuun 2012 loppuun mennessä.

Toukokuussa 2012 käynnistettiin kohteiden valokuvaamisen ja markkinoinnin kilpailutus. Valokuvaaminen tehtiin elokuun 2012 alkupuoliskolla. Markkinoinnissa tullaan hyödyntämään sähköistä alustaa <http://www.yritysoapas.com/iijokikalastusmatkailukohde/>. Tammikuun 2013 loppuun mennessä yksittäisistä kalastuspaikoista tehtiin tuotekorttityyppinen pdf -esite, joka sisältää merkittävimmät ko. kalastuspaikkaa koskevat tiedot. Tämä A5-kokoiseksi taitettava esite tulee palvelemaan sekä alueen palvelutarjontayrittäjiä kuin myös yksittäisiä kalamatkailijoita. Linkit näihin sähköisiin esitteisiin lisättiin nettiin www.iijoki.fi -sivulle. Helmikuun 2013 loppuun mennessä tehtiin kohteista A3:n kokoinen kalastuspaikkakartta, johon tulee kaikkien mukaan lähteneiden yhteistyötahojen yhteystiedot. Tämä kartta liitetään pdf -versiona www.iijoki.fi -sivulle.

Tuotteistamiskoulutus järjestettiin 21.9.2012 Syötteen luontokeskuksessa – koulutukseen osallistui 10 henkilöä, mukana oli sekä vesialueen haltijoita että yrittäjiä.

Syksyn 2012 ja alkuvuoden 2013 aikana päivitettiin ja koottiin merkittävien kalastusmatkailua tukeva tuotetietous nettiin. www.iijoki.fi -sivusto tulee olemaan keskitetty tiedon esittämisportaali. Koottua tietoa voi hyödyntää sekä omatoimimatkailija tai alueen matkoja järjestävät yrittäjät.

4.2.3. Resurssit

Hankkeessa työllistettiin projektipäällikön lisäksi Pudasjärven kaupungin webmasteria ja kolmea hankesihteeriä.

Kalastuskohteiden kuvaamiseen ja markkinointityökalun toteutukseen osallistui Opasmedia Oy.

Tuotteistamiskoulutuksen järjesti Rekola Design Oy.

4.2.4. Toteutuksen organisaatio

Projektipäällikkönä hankkeessa toimii Mirja Savolainen tammikuun 2012 loppuun asti. Helmi- ja maaliskuussa 2013 projektipäällikön tehtäviä hoiti Jari Jussila.

Hankkeen varsinaisena hankesihteerinä oli Mariitta Timonen, tuuraajina olivat Sinikka Mosorin ja Jenny Kangas. Webmasterina hankkeessa toimi Juha Nyman.

Edellä mainitut henkilöt olivat kaikki Pudasjärven kaupungin palveluksessa.

4.2.5. Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kirjanpidolliset kustannukset olivat yhteensä 78166,26 €.

Yksityisen rahan suorituksia tuli suunnitellusti eli 9950 €.

Hanke eteni tavoitteiden mukaisesti.

4.2.6 Raportointi ja seuranta (kokoukset, ohjausryhmätyöskentely)

Hankkeessa tehtiin kaksi raporttia maksatushakemusten yhteydessä. Toinen raportti koski hankkeen tilannetta toukokuun loppuun mennessä sekä toinen käsissä oleva raportti on koko hankkeen yhteenvetoraportti eli loppuraportti.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat seuraavat jäsenet:

- Mika Niskasaari, Pudasjärven perhokalastajat, puheenjohtaja
- Mikko Torssonen, lijoen kalastusalueen edustaja, varapuheenjohtaja
- Juha Schroderus, Pudasjärven matkailu Oy
- Mikko Kälkäjä, Pudasjärven kaupunki
- Jyrki Kemppainen, Oulun kaupunki
- Pirjo Onkalo, Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskus

Hankkeessa pidettiin kaksi ohjausryhmän kokousta – ohjausryhmän aloituspalaveri sekä ohjausryhmän seurantalpalaveri, jossa käsiteltiin hankkeen aikana muuttuneita tarpeita (hanke-ajan jatkaminen ja kustannusten kohdentaminen web-sivujen kehittämiseen). Välimaksatus- ja loppumaksatushakemusasiakirjat hyväksyttiin sähköpostikokouksena, samoin kuin hankkeen jatkoajan hakemiseen tarvittava ohjausryhmän hyväksyntä tehtiin sähköpostikokouksena.

4.2.7. Toteutusolelutukset ja riskit

Hanke toteutettiin muutossuunnitelmien (Päätösnumero 26177, Dnro 2119/3560-2011, Pvm 12.06.2012)

ja (Päätösnumero 33853, Dnro 2119/3560-2011, Pvm 19.03.2013) mukaisena ja riskit hankkeessa olivat olemattoman pienet. 19.03.2013 päivätyn muutospäätöksen ansiosta hankkeen tiedotus onnistui erinomaisesti ja se sai positiivista runsaasti julkisuutta.

4.3. Yhteistyökumppanit

Hankkeen yhteistyökumppaneina olivat Pudasjärven ja Yli-lin alueella sijaitsevat osakaskunnat, lijoen vesistön kalastusalue, Metsähallitus sekä alueen matkailu- ja vähittäiskauppa-alan yritykset, alueen matkailuorganisaatiot ja kunnat sekä muut matkailualan toimijat.

4.4. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

1. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Finnpron kanssa on käyty alustavia keskusteluja koskien matkailualan yritysten kansainvälistymiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Tavoitteena on yhteistyön avulla löytää alueen matkailualan yrityksille luotettavia ja kansainvälisiä yhteistyökumppaneita.

Hankkeen aikana on myös käyty keskusteluja Kiinalaisen osapuolen kanssa Kiinalaisten matkanjärjestäjien vierailusta Pudasjärvellä.

2. Allekirjoitus ja päiväys

Pudasjärvellä 28.3.2012

Mirja Savolainen, Projektipäällikkö
Pudasjärven kaupunki

Jari Jussila, Projektipäällikkö
Pudasjärven kaupunki